

<div><div></div><div><div>خبر</div></div></div>
<p>توقیف محموله بزرگی از سلاح در دریای عرب</p> <p>● نیروی دریایی ایالات متحده اعلام کرد محموله‌ای از سلاح را که در یک قایق در دریای عرب پنهان شده بود، ضبط کرده است. به گزارش خبرگزاری رویترز، ناوگان پنجم نیروی دریایی ایالات متحده می‌گوید در عملیاتی که روز پنجشنبه در نواحی شمالی دریای عرب آغاز شد، رزمناو «یواس اس ماتری» موفق شد این محموله را در یک قایق بادبانی که بدون پرچم و تابعیت حرکت می‌کرد، کشف و توقیف کند. اسلحه توقیف‌شده شامل ده‌ها موشک هدایت‌شونده ضدتانک ساخت روسیه، سلاح‌های تهاجمی ساخت چین، اسلحه ویژه تک‌تیراندازها، مسلسل‌های سنگین و آرپی‌جی است. سلاح‌های ضبط‌شده پس از کشف، بر عرشه رزمناو «ماتری» چیده شده‌اند. نیروی دریایی مشخص نکرد مبدأ و مقصد این محموله چه بوده است، اما نوع جنگ‌افزار کشف‌شده، مشابه محموله‌های دیگری است که پیش از این از سوی نیروهای آمریکایی و هم‌پیمانانش در منطقه کشف شده و گفته می‌شود مقصد آنها یم بوده است. قاچاق سلاح از طریق بندرهای کنترل‌نشده در یم، در سال‌های اخیر این کشور را تبدیل به انباری از اسلحه سبک کرده است.</p> <p>رهبر طالبان:</p> <p>واشنگتن توافق نامه دوحه را نقض کرده است</p> <p>● مولوی هیبت‌الله آخوندزاده، رهبر طالبان عقبنداختن تاریخ عزیمت نیروهای آمریکایی از افغانستان از ماه می به سپتامبر را «نقض توافق‌نامه دوحه» دانست و به واشنگتن نسبت به پافشاری در نقض توافق هشدار داد. به گزارش ایسنا به نقل از اسپوتنیک، رهبر طالبان در پیام تریک به مناسبت عید سعید فطر گفت: «ما عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی و سایر کشورهای خارجی را گام خوبی می‌دانیم… اما ایالات متحده مرتکب یک تخلف دیگر شد که تمدید تاریخ خروج نیروها از ماه می تا سپتامبر است». او افزود: برخلاف تعهدات، زندانیان باقی‌مانده که قرار بود پس از سه ماه از آغاز مذاکرات آزاد شوند، هنوز آزاد نشده‌اند و اسامی مقامات در طالبان هنوز از لیست‌های تحریم‌ها برداشته نشده است. رهبر طالبان تأکید کرد: اگر ایالات متحده بار دیگر به تعهدات خود عمل نکند، جهانبان شاهد باشند و واشنگتن را برای همه پیامدها پاسخ‌گو بدانند.</p>

بیساری از کشورهای غربی با واکسیناسیون گسترده شهروندانشان کم‌وبیش درحال باورگیت به تأیید می‌کنند عادی هستند، اما در این میان چند کشور از جمله هند، برزیل و آفریقای جنوبی وضعیتی بحرانی دارند و زنگ خطر را برای گسترش سویه جدیدی از ویروس کووید۱۹ به صدا درآورده‌اند.

چینی وضعیتی شاعر «هیج‌کس ایمن نیست تا زمانی که این باشمی»، واقعیت اپیدمیولوژیکی را که با آن رویه‌رو هستیم، به تلخی برای ما به تصویر کشیده است. تنها راه برای پایان‌دادن به همه‌گیری کووید۱۹ ایمن‌سازی تعداد کافی از افراد در سراسر جهان است. شیوع سویه جدیدی از ویروس در هر جای جهان می‌تواند باعث ایجاد نوع جدیدی از ویروس کرونا شود که در برابر واکسن‌ها مقاوم است و همه ما را دوباره مجبور به بازگشت به شرایط طاقت‌فرسای قرنطینه سراسری می‌کند. با اینکه خوش‌بینی‌ها نسبت به بازگشت به شرایط عادی افزایش یافته، اما روند تولید واکسن در جهان کمتر جایی برای این خوش‌بینی زود هنگام باقی می‌گذارد. جهان برای توقف همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ نیاز به ۱۵ تا ۱۰ میلیارد دُز واکسن دارد، اما آنچه امروز تولید شده و می‌شود حتی نزدیک به چنین رقمی هم نیست. تا پایان ماه آوریل، تنها ۱۰۲ میلیارد دُز واکسن در سراسر جهان تولید شده و با سرعت تولید فعلی، صدها میلیون نفر در کشورهای درحال‌توسعه حداقل تا سال ۲۰۲۳ بدون ایمنی باقی می‌مانند. در چنین وضعیت نگران‌کننده‌ای موافقت جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا، برای همراهی با صد کشور دیگر که خواستار معافیت اضطراری واکسن کووید۱۹ از قوانین مالکیت معنوی سازمان تجارت جهانی و لغو انحصار واکسن هستند، می‌تواند خبری امیدبخش باشد. موافقت احتمالی سازمان تجارت جهانی با این درخواست می‌تواند موقتا موانع تولید جهانی واکسن را برطرف کند و این اطمینان قانونی را به دولت‌ها و تولیدکنندگان در سراسر جهان بدهد که روند تولید واکسن‌ها و تشخیص و شناسایی بیماران افزایش‌قابل‌ملاحظه‌ای خواهد یافت.

پایز سال گذشته، دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری سابق آمریکا با جلب حمایت تعداد انگشت‌شماری از متحدان ثروتمند ایالات متحده، مانع از شکل‌گیری هرگونه مذاکره برای چنین معافیتی‌هایی شد، اما با افزایش تلفات جهانی و وضعیت بحرانی در چند کشور، فشار بر دولت بایدن برای لغو انحصار تولید واکسن افزایش یافته است. اخیرا ۲۰۰ برنده جایزه نوبل، رؤسای سابق دولت‌ها و سیاست‌مداران از احزاب مختلف و ۱۱۰ عضو مجلس نمایندگان ایالات متحده، ۱۰ سناتور

موافقت جو بایدن با معافیت اضطراری واکسن کووید۱۹

جنگ جهانی بر سر واکسن

آمریکایی، ۴۰۰ گروه جامعه مدنی در ایالات متحده و ۴۰۰ نماینده پارلمان اروپا از بایدن خواسته بودند تا این انحصار را لغو کند.

جاشی غیر ضروری

کمبود واکسن کووید۱۹ در کشورهای درحال‌توسعه، عمدتاً نتیجه اصرار تولیدکنندگان بزرگ واکسن برای حفظ انحصار و سود برای خودشان است. فایزر و مدرنا به‌عنوان سازندگان مؤثرترین واکسن‌ها تاکنون از دادن پاسخ مثبت به درخواست‌های متعدد تولیدکنندگان واجد شرایط برای دراختیار قراردادن حقوق مالکیت معنوی این واکسن‌ها امتناع ورزیده‌اند. علاوه بر این هیچ‌یک از تولیدکنندگان واکسن حتی از طریق سازوکار سازمان بهداشت جهانی هم حاضر نشدند تا فناوری‌های خود را برای تولید واکسن با کشورهای فقیرتر به اشتراک بگذارند. اخیرا این شرکت‌ها متعهد شده‌اند تا دُر‌هایی از واکسن را در اختیار سازوکار جهانی دسترسی به واکسن (کوکاوس) قرار دهند تا سازمان بهداشت جهانی آنها را در اختیار جمعیت در معرض خطر در کشورهای فقیر قرار دهد. «جوزف استیکلیتس» برنده نوبل اقتصاد به «پروجکت سیندیکیت» می‌گوید: «ممکن است این وعده‌ها کمی از بار کناه شرکت‌های دارویی بکاهد، اما نمی‌تواند به میزان درخور توجهی به عرضه جهانی واکسن اضافه کند. شرکت‌های دارویی به‌عنوان نهادهای انتفاعی در درجه اول بر

این برنده جایزه نوبل اقتصاد می‌گوید: «شرکت‌های دارویی به‌طور غیرمستقیم این واقعیت را تأیید می‌کنند که اقدام احتمالی سازمان بهداشت جهانی برای لغو انحصار تولید واکسن مؤثرتر از ادعاهای آنها درباره بی‌اثربودن آن است. آنها برای جلوگیری از این اتفاق به هر بهانه‌ای متوسل می‌شوند. بسیاری از آنها ادعا می‌کنند در واقع لغو انحصار باعث تضعیف انگیزه‌های تحقیقاتی این شرکت‌ها خواهد شد و حتی به تبعات سیاسی آن اشاره کرده‌اند و ادعا می‌کنند لغو انحصار تولید واکسن از نظر سیاسی هم باعث می‌شود تا روسیه و چین بتوانند غرب را از لحاظ ژئوپلیتیک شکست دهند.

اما بدهی‌ی است که لغو انحصار یک تغییر اساسی ایجاد خواهد کرد و به همین دلیل شرکت‌های دارویی با این شدت بسا آن مخالفین می‌کنند و علاوه بر این، بازار هم تفکرات آنها را تأیید می‌کند. همان‌طور که پس از بیانیه دولت بایدن در حمایت از لغو انحصار تولید واکسن کووید۱۹ شاهد بودیم قیمت سهام تولیدکنندگان عمده واکسن افت درخور توجهی داشت. با اجرائی شدن لغو انحصار تولید واکسن، واکسن‌های بیش‌تر در دسترس مردم جهان قرار می‌گیرد و در پی آن قیمت‌ها افت می‌کند و سود تولیدکنندگان نیز کاهش می‌یابد». افرادی که این لغو انحصار را به دلایل ژئوپلیتیک اقدامی نادرست و نگران‌کننده می‌دانند هم باید به این نکته توجه داشته باشند که منبع بزرگ‌تر نگرانی باید عدم موافقت آمریکا در دیپلماسی واکسن کووید۱۹ باشد نه افزایش احتمالی توان رقابت روسیه و چین. ایالات متحده تاکنون مانع از صادرات واکسن‌هایی شده است که حتی از آنها استفاده نمی‌کند. موج دوم ویرانگر شیوع کرونا در هند باعث شد تا این کشور آن تعداد از واکسن‌های استرازنکا را که مورد استفاده قرار نمی‌دهد، آزاد کند.

در هفته‌های اخیر، گروه‌های صاحب‌نفوذ لابی‌گر دارویی با توجه‌ها و بهانه‌های خود، فشارهای خود به رهبران سیاسی ازجمله کاخ سفید را برای جلوگیری از موافقت با لغو موقت انحصار دارویی افزایش داده بودند. استیکلیتس می‌گوید: «اگر این صنعت به اندازه تولید استلال‌های جالب در مخالف با لغو انحصار دارویی‌شان به تولید دُر‌های بیشتر واکسن متعهد بود، احتمالاً تاکنون مشکل تأمین جهانی واکسن کووید۱۹ حل شده بود. شرکت‌های دارویی برای حفظ انحصار و سود خود به ادعاهایی عجیب و پرتناقض روی آورده‌اند. آنها اصرار دارند که مشکل امروز ناشی از انحصار است و واکسن نیست و نیازی نیست این انحصار لغو شود؛ زیرا چارچوب موجود در سازمان بهداشت جهانی به اندازه کافی انعطاف‌پذیر است و امکان دسترسی به فناوری تولید واکسن را برای همه فراهم می‌کند. آنها همچنین استدلال می‌کنند که لغو انحصار اقدامی بی‌حاصل است؛ زیرا تولیدکنندگان در کشورهای درحال‌توسعه در هر حال توانایی تولید واکسن را ندارند».

یک نفر در حال تزریق واکسن کووید-۱۹

یک نفر در حال تزریق واکسن کووید-۱۹

نخستین سفیریک مقام عالی‌رتبه ترک به ریاض پس از ترور خاشقجی

گام‌های لرزان ترکیه به سمت عربستان

محمود فاضلی؛ مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه، فردا در راستای بهبود روابط با کشورهای منطقه و به‌ویژه عربستان، به این کشور سفر می‌کند. این اولین سفر یک مقام عالی‌رتبه ترکیه به عربستان پس از ترور «جمال خاشقجی» است. این سفر پس از تماس تلفنی اخیر رجب اردوغان، رئیس‌جمهوری این کشور و ملک سلمان بن‌عبدالعزیز، پادشاه عربستان و گفت‌وگوی طرفین درباره ارتقای همکاری مشترک دوجانبه میان دو کشور صورت می‌گیرد. اردوغان اخیراً تلفنی با پادشاه عربستان توافق کردند کانال‌های ارتباطی میان ریاض و آنکارا را باز نگه

دارند. روابط میان آنکارا و ریاض به دلیل پشتیبانی ترکیه از قطر در کشمکش این کشور با عربستان در ۲۰۱۷ میلادی، رو به سردی گذاشت و پس از قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی در اکتبر ۲۰۱۸ در کنسولگری عربستان در استانبول به‌شدت دچار تنش شد. ریاض که در ابتدا از ناپدیدشدن خاشقجی اظهار بی‌اطاعی می‌کرد، ادعان کرد این روزنامه‌نگار در داخل کنسولگری به قتل رسیده است. اما این سفر می‌تواند فصل جدیدی در روابط دو کشور باشد و پیش‌بینی می‌شود مذاکرات طرفین درباره تجارت، روابط دوجانبه و مسائل منطقه‌ای ازجمله درگیری در لیبی باشد. آنکارا مدعی است با ریاض راه‌های اصلاح روابط را با دستور کار بسیار مثبتی بررسی خواهد کرد و امیدوار است با شروع مذاکرات، تحریم محصولات ترکیه از سوی عربستان پایان یابد؛ تحریم‌هایی که حجم مبادلات تجاری دو کشور را به میزان ۹۸ درصد کاهش داده است. نگران با درک شرایط کنونی آنکارا، چه‌سا شروطی هم در بحث روابط در نظر بگیرد.

ترکیه از بازیگران مهم منطقه در حال یک خانه‌تکانی عمده در سیاست خارجی خود است و شواهد متعددی دال بر چنین رویکرد جدیدی دیده می‌شود. این کشور به‌ویژه در خاورمیانه در حال بازتعریف رفتار و به‌نوعی بازبینی سیاست خارجی خود متناسب با الزامات پیروزی بایدن است که در نقش یک متغیر مهم بین‌المللی ظاهر شده است. به نظر می‌رسد هدف اصلی ترکیه از کاهش تنش در مناسبات خارجی، حفظ و تثبیت این دستاوردها، نگرانی از تبعات تنش با آمریکای بایدن و اروپا به‌ویژه در مسئله تحریم‌هاست. ترکیه که تجربه تحریم‌های ایران را پیش‌روی خود دارد، نگران رویه‌شدن تحریم‌ها در تنش با غرب است و می‌خواهد از آن جلوگیری کند.

باز روی کارآمدن دموکرات‌ها در آمریکا، سعودی‌ها قصد دارند رویکردی متفاوت در حوزه دیپلماسی اتخاذ کنند. شواهد نشان می‌دهد ریاض در این مسیر به دنبال حل‌وفصل آبرومندانه جنگ یمین است. ریاض که تصور می‌کرد سه‌هفته‌ای پیروز نبرد یمین شود، حال بیش از

<div><div></div><div><div>در حوالی میدان سرخ</div></div></div>
<p>به بهانه روز پیروزی در روسیه</p> <p>احمد وحشیته . استاد دانشگاه ملی اوراسیا</p> <p>● صبح روز ۲۲ ژوئن ۱۹۴۱ بود که یوری لوتیان از رادیو شوروی اعلام کرد: «توجه کنید! من از مسکو صحبت می‌کنم و در حال خواندن یک پیام مهم هستم؛ شهروندان اتحاد جماهیر شوروی توجه کنید! در ساعت چهار صبح امروز، بدون هیچ اعلام قبلی برای آغاز جنگ، نیروهای مسلح آلمان نازی علیه مرزهای شوروی حمله کردند. جنگ بزرگ میهنی شکست خواهد خورد و پیروزی برای ما خواهد بود.»</p> <p>آغاز جنگ میهنی</p> <p>از ایزن تاریخ، صدای این مجری رادیو به اخبار جنگ گره خورد و اغلب اعلامیه‌های جبهه‌های جنگ، پیشرو‌ها و شکست‌ها را او اعلام می‌کرد تا صدای او نیز با خبرهای تلخ و شیرین جنگ بزرگ میهنی برای اهالی شوروی ماندگار شود. حمله آلمان نازی به شوروی در جنگ جهانی دوم، برای مردمان این کشور، جنگ بزرگ میهنی نام گرفت تا عنوان «سرزمین مادری» یاد می‌کنند. جنگ را مقدس خوانند و به جبهه‌ها بروند؛ نبردی که نهایتاً در سال ۱۹۴۶ دادگاه نورنبرگ آن را جنایت جنگی علیه بشریت ارزیابی و نازی‌ها را محکوم کرد.</p> <p>گزارش‌ها نشان می‌دهد که در ششت ساعت نخست جنگ به موجب عملیات بارباروسا، ارتش شوروی هزار و ۲۰۰ هواییما خود را از دست می‌دهد که در واقع ۹۰۰ فروند آنها روی زمین منهدم می‌شوند و از ۱۹هزارو ۶۰۰ مرزبانی که در حملات آلمان نازی روزه‌رو بودند، بیش از ۱۶ هزار نفر در همان روز‌های اول کشته می‌شوند. جنگ بزرگ میهنی هزارو ۴۸۰ روز به طول انجامید و اگرچه بر سر تعداد کشته‌ششدگان شوروی اختلاف وجود دارد، با وجود این، آمار رسمی ۲۶٫۶ میلیون نفر اعلام شده است که حدود ۹ میلیون نفر آنها پرسنل نظامی بوده‌اند.</p> <p>پایان جنگ میهنی</p> <p>این‌بار سی‌ام آوریل ۱۹۴۵ در ساعت ۱۴:۲۵ به وقت مسکو، رادیو شوروی خبر باورنکردنی دیگری را اعلام کرد: پرچم شوروی بر فراز ساختمان رایشتاک برلین (ساختمان مجلس آلمان) برافراشته شد؛ خبری که حکایت از پیروزی ارتش سرخ بر آلمان نازی داشت. عملیات برلین در ۱۶ آوریل ۱۹۴۵ آغاز شده و ۲۳ روز به طول انجامید بود که نهایتاً به پیروزی شوروی ختم شد. این موضوع سبب شد تا وضعیت خاموشی در مسکو که برای درمان‌مادن از حملات هوایی در نظر گرفته شده بود، از این روز لغو شود.</p> <p>خبرهای پیروزی در هفته اول ماه می به گوش مردمان شوروی می‌رسید و روشن‌شدن ویت‌ترین مغازه‌ها و چراغ‌های خیابان‌های پایتخت، بیشتر از هر زمان دیگری مسکوبویچ‌ها و مردمان شوروی را منتظر شنیدن خبر پایان جنگ نگه داشته بود. در نهایت چند دقیقه‌ای از آغاز نهم می نگذشته بود که در ۱۲:۴۳ نیمه‌شب به وقت مسکو، یکی از مهم‌ترین وقایع قرن بیستم به وقوع پیوست؛ مارشال ویلهلم کایتل که ریاست وزارت جنگ آلمان نازی را بر عهده داشت، متن تسلیم بدون قیدوشرط نیروهای آلمان را با مارشال ژوکوف، فرمانده نیروهای شوروی امضا کرد تا دود سفید بلند شده و ماشین نابودگر جنگ خاموش شود.</p> <p>نگاهی به روند شکل‌گیری روز پیروزی</p> <p>رادیو شوروی از عصر هشتم می اعلام کرده بود که ما تا نیمه‌شب برنامه خواهیم داشت؛ به رختخواب نروید و منتظر خبرهای مهمی باشید. این‌بار یوری لوتیان، گوینده خبر که میان چهار سال گذشته خبرها و اعلامیه‌های جنگی بسیاری را در رادیو شوروی خوانده بود، آماده می‌شود و می‌گوید: «صدای من را از مسکو می‌شنوید؛ چند دقیقه دیگر پیام مهمی را خواهید شنید»؛ صدای او از تمامی بلندگوها در شهرهای سراسر اتحادیه شوروی شنیده می‌شد و گفته می‌شود درحالی‌که تلاش داشت خوشستن‌داری کند و فارغ از هیجان خبر را اعلام کند، چنین‌بار روی آنتن می‌گوید: «جنگ تمام شد» تا مردم در نیمه‌شب به خیابان‌های بریزند، از خوشحالی گریه کنند و چنان برقصند که گویی همه دنیا با آنها پدیدار هستند. شاهکاه نهم می در ساعت ۲۲ همه اهالی مسکو در میدان سرخ جمع شدند تا همه سربازان جنگ بزرگ میهنی ادای احترام کنند و از آن زمان، نهم می در تاریخ شوروی ماندگار شد، اگرچه برگزاری مراسم رژه به سبک امروزی آن به سال ۱۹۶۵ در دوران برژنف بازمی‌گردد که این روز را تعطیل رسمی اعلام کرد و سنگ‌نبای مراسم رژه و سال‌ددین دیبرگل از آن را بنا نهاد. او همچنین در نهم می ۱۹۶۷، از آرامگاه سرباز گناتم که در کناره دیواره کرملین به فرمان او ساخته شده بود، با اعطای نام‌دین گل رونمایی کرد. میان این سال‌ها ترفروپاشی شوروی در این روز مراسم روز پیروزی در میدان سرخ و میادین اصلی شهرهای شوروی برگزار می‌شد، اما پس از فروپاشی، رژه تا سال ۱۹۹۵ برگزار نشد و پس از آن نیز بدون تجهیزات نظامی این اقدام صورت می‌گرفت تا اینکه از سال ۲۰۰۸ باز دیگر با حضور تجهیزات نظامی و پرواز هواییماهای جنگی انجام می‌شود. هفته آینده در حوالی میدان سرخ به این موضوع خواهیم پرداخت که کرملین در استانه بیست‌ونگمین سال به‌قدرت‌رسیدن بوتین، چگونه می‌کوشد تا از این مراسم در بعد داخلی و بین‌المللی حداکثر بهره را به نفع خود ببرد.</p>